

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра менеджменту, маркетингу і туризму

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: «Дослідження стану та потенціалу розвитку готельних підприємств
України»

«Research of the state and development potential of hotel enterprises in Ukraine»

Виконав: здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти групи 2зМНба(с)

спеціальності 073 «Менеджмент»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми

«Бізнес-адміністрування»

Суббота Р.О.

(прізвище та ініціали)

Керівник Билим О.С.

(прізвище та ініціали)

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра менеджменту, маркетингу і туризму

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма «Бізнес-адміністрування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, к.е.н., доцент

Руслан НАБОКА

« 14 » 01 2025 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

Субботі Роману Олеговичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Дослідження стану та потенціалу розвитку готельних підприємств України», керівник роботи Олена БИЛИМ, док. філ., ст. викладач
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «14» 01.2025 р. № 27-с

2. Строк подання здобувачем роботи 18 червня 2025 р.

3. Вихідні дані до роботи: аналітичні та статистичні дані за 2020-2025 рр., навчальна література

4. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Теоретичні основи функціонування та розвитку готельних підприємств

2. Дослідження стану та діяльності готельних підприємств в Україні

3. Шляхи та інструменти активізації розвитку готельних підприємств України

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Робота містить 14_ рисунків та 10 таблиць

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання I-III розділів	<i>Олена БИЛИМ, ст. викладач</i>	14.01.2025	21.05.2025
Консультант з нормоконтролю	<i>Олена БИЛИМ, ст. викладач</i>	14.01.2025	22.05.2025 03.06.2025

7. Дата видачі завдання 14.01.2025 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	15.01.25-04.02.25	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	05.02.25-14.02.25	виконано
3.	Написання 1 розділу	15.02.25-17.03.25	виконано
4.	Написання 2 розділу	18.03.25-21.04.25	виконано
5.	Написання 3 розділу	22.04.24-16.05.25	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	17.05.25-21.05.25	виконано
7.	Оформлення роботи	22.05.25-03.06.25	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	04.06.25	виконано
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	10.06.25	виконано
10.	Захист кваліфікаційної роботи в ЕК	18.06.2025	

Здобувач _____
(підпис)

Роман СУББОТА
(ім'я та прізвище)

Керівник роботи _____
(підпис)

Олена БИЛИМ
(ім'я та прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	7
1.1. Сутність та роль готельних підприємств у сфері туризму.....	7
1.2. Основні види, класифікація готельних закладів України	12
1.3. Особливості організації готельного бізнесу в Україні.....	18
Висновки до розділу 1.....	26
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ.....	28
2.1. Загальна характеристика ринку готельних послуг України.....	28
2.2. Оцінка потенціалу розвитку готельного бізнесу в Україні	42
2.3. Аналіз проблем та бар'єрів розвитку готельного сектору.....	48
Висновки до розділу 2.....	50
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ТА ІНСТРУМЕНТИ АКТИВІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	53
3.1. Пропозиції щодо підвищення ефективності діяльності готельних підприємств	53
3.2. Напрями стратегічного розвитку та модернізації готельної індустрії.....	61
Висновки до розділу 3.....	71
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	76

ВСТУП

У сучасних умовах трансформації економіки України та активізації процесів євроінтеграції, сфера туризму й гостинності відіграє важливу роль у соціально-економічному розвитку держави. Готельні підприємства, як ключовий елемент туристичної інфраструктури, формують імідж країни, забезпечують робочі місця, сприяють залученню інвестицій та розвитку суміжних галузей. У зв'язку з цим, питання ефективного функціонування та перспективного розвитку готельного сектору набувають особливої актуальності.

Конкуренція на вітчизняному ринку готельних послуг посилюється, змінюються запити споживачів, впроваджуються нові цифрові технології. Водночас багато готельних підприємств стикаються з проблемами неефективного управління ресурсами, недостатньо розвиненої маркетингової політики, кадрового дефіциту та низького рівня інвестиційної привабливості. Стан готельного господарства потребує системного аналізу, оцінки стратегічного потенціалу та розробки дієвих напрямів розвитку.

Актуальність теми дослідження обумовлена необхідністю комплексного вивчення сучасного стану готельних підприємств в Україні, виявлення їхніх сильних і слабких сторін, а також потенційних можливостей для підвищення конкурентоспроможності в умовах нестабільної економіки та зростаючих очікувань споживачів.

Метою роботи є дослідження стану та потенціалу розвитку готельних підприємств України та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення їхньої діяльності в умовах сучасного ринку туристичних послуг.

Відповідно до визначеної мети були поставлені наступні завдання:

- з'ясувати сутність та особливості функціонування готельних підприємств у сучасній економіці;
- розглянути компоненти та критерії оцінки стратегічного потенціалу готельних закладів;
- проаналізувати стан розвитку готельного господарства України;

- провести аналіз діяльності готельної індустрії;
- виявити проблеми, що стримують розвиток готельного сектору;
- обґрунтувати напрями підвищення ефективності функціонування готельної індустрії;

Об’єктом дослідження є готельні підприємства як суб’єкти туристичної діяльності.

Предметом дослідження виступають теоретико-практичні аспекти оцінки стану та потенціалу розвитку готельних підприємств в Україні.

Для досягнення мети в роботі використано комплекс методів наукового пізнання: порівняльного аналізу, статистичного узагальнення, систематизації, SWOT-аналізу, логічного й структурного моделювання, методи експертних оцінок, аналізу динаміки та прогнозування.

Практична значущість дослідження полягає у можливості використання запропонованих рекомендацій готельними підприємствами для стратегічного планування, модернізації сервісів, вдосконалення управління та підвищення конкурентоспроможності на внутрішньому та міжнародному ринках готельних послуг.

В структурі роботи три розділи, висновки та пропозиції, список використаних джерел. Загальний зміст викладено на 75 сторінках, в тому числі 14 рисунків, 10 таблиць, 61 джерело використаної літератури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрушків Б. М., Мельник Л. М. Формування системи бізнес-процесів підприємства у контексті сталого розвитку. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності, 2015. Вип. 2. Т. 1. С. 91–97.
2. Баженова С., Пологовська Ю., Канцур І. Розвиток готельно-ресторанного бізнесу в умовах сього- дення. Економіка та суспільство. 2022. № 38. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1280/12>
3. Безручко Л., Білоус С., Філь М. Готельне господарство України в умовах війни: сучасний стан та пер- спективи розвитку. Економіка та суспільство. 2023. № 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2145/2074>
4. ДАРТ та UHRA запускають акцію з благодійного бронювання номерів в українських готелях. URL: <https://interfax.com.ua/news/general/810589.html>
5. Домінська О.Я., Батьковець Н.О. Сучасний стан та інноваційні процеси розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. 2017. Вип. 52. С. 39–41.
6. Гуменюк В. В. Чинники сезонності в управлінні фінансовим забезпеченням туристичних підприємств / В. В. Гуменюк // Фінанси України. - 2008. - № 8. - С. 74-81
7. Гуріна Є. С. Специфіка системи оподаткування туристичного бізнесу в Україні / Є. С. Гуріна // Молодий вчений. - 2016. - № 12. - С. 734-738.
8. Домінська О. Я. Сучасний стан та інноваційні процеси розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні / О. Я. Домінська, Н. О. Батьковець // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. - 2017. - Вип. 52. - С. 39-41.
9. Ковтуник І. І. Фінансовий менеджмент у готельному підприємстві / І. І. Ковтуник // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки. - 2017. - Вип. 10. - С. 379-383.
10. Колодійчук А. В. Готельні мережі як ефективний спосіб ведення

бізнесу в індустрії гостинності: світовий досвід / А. В. Колодійчук // Формування ринкових відносин в Україні. - 2016. - № 6. - С. 54-56.

11. Коваленко, Надія. "SWOT-аналіз потенціалу післявоєнного розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в Україні." Економіка та суспільство 60 (2024).

12. Лозова О. А. Сучасний розвиток готельного господарства в Україні / О. А. Лозова, Д. Ю. Мамотенко // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. - 2017. - Вип. 185. - С. 251-259.

13. Мархонос С. М. Аналіз сучасного стану та фінансове забезпечення розвитку готельного господарства України / С. М. Мархонос, Н. П. Турло // Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство / голов. ред. М.М. Палінчак. – Ужгород : Гельветика, 2018. – Вип. 14. - Ч.2. – С. 35–39.

14. Михайліченко Г. І. Управління інноваційним розвитком туристичних підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: 08.00.04. Київ, 2014. 20 с.

15. Нечаюк Л. І. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент / Л. І. Нечаюк, Н. О. Телеш. – К.: «Альтерпрес», 2017. – 325 с.

16. Непочатенко, В., & Нагернюк, Д. Готельний ринок України в умовах війни та перспективи його розвитку. Економіка та суспільство, (67). 2024.

17. Організація готельного господарства: підручник / Байлік, І. М. Писаревський; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 329 с.

18. Особливості формування та реалізації туристичної політики держави: міжнародний, національний, регіональний досвід: монографія / кол. авт.; за ред. А. Ю. Парфіненка. - Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. - 280 с.

19. Остапенко Я.О. Статистичний аналіз підприємств готельного господарства та прогнозування його розвитку / Я.О. Остапенко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2019. – Вип. 8. – С. 1216-1221.

20. Остапенко Я. О. Статистичне забезпечення управління витратами

підприємств готельного господарства. Ефективна економіка. 2015. № 9. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4293#>

21. Офіційний сайт Державної служби туризму і курортів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua>.

22. Румянцева, І. Б., and І. Я. Мендела. "Готельна індустрія України в умовах воєнного часу." Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління 11 (2024). DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-11-12-02>

23. Подаков Є. С. Сучасний стан, інвестиційна привабливість та перспективи подальшого розвитку готель- ного бізнесу в Україні. Економічний простір. 2024. № 191. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1573/1516>

24. Проектування готелів : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / А.А. Мазаракі, М.І. Пересічний, С.Л. Шаповал та ін. ; за ред. А.А. Мазаракі. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. - 340 с.

25. Проблеми та перспективи розвитку санаторно-курортних закладів в Україні. (n.d.). Retrieved from <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/tourism/article/download/892/845/>

26. Пуцентейло П. Р., Гуменюк О.О. Стратегічний аналіз як важливий елемент управління підприємством. Інноваційна економіка. 2016. № 3–4. С. 196–205.

27. Ткаченко А.М., Лелі Ю.Г. Проблеми та перспективи розвитку готельного бізнесу в умовах сьогодення. Причорноморські економічні студії. Вип. 12(1), 2016. С. 185–188.

28. Управління сучасним готельним комплексом: Навч. посіб. / За редакцією члена-кор. НАН України, д.е.н., професора Дорогунцова С.І.– К.: Ліра-К, 2015. – 520 с.

29. Шаповалова О. М. Інноваційна діяльність, як основа підвищення конкурентоспроможності готельного господарства / О. М. Шаповалова // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2018. – № 16. – С. 224-228.

30. Шинкар С., Перцович Т. Розвиток маркетингу в туризмі та готельно-

ресторанному бізнесі у сучасних умовах. Економіка та суспільство. 2022. No. 38.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-70>

31. Автоматична реєстрація ФОП в сервісі «Дія» URL : <https://diia.gov.ua/services/reystraciya-fop>

32. В Україні зростає кількість готелів та хостелів, внутрішній туризм сприяє розвитку індустрії. URL: <https://forbes.ua/news/v-ukraini-zrostaе-kilkist-goteliv-ta-khosteliv-vnutrishniy-turizm-e-drayverom-rozvitku-indus-trii-doslidzhennya-03102024-23985>

33. Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД-2010). URL: https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html

34. Лупашко А. Заощаджуємо та примножуємо. Як власникам бізнесу змусити гроші працювати в умовах війни. URL: <https://delo.ua/realty/zaoshhadzujemo-ta-primnozujemo-yak-vlasnikam-biznesu-zmusiti-grosi-pracyuvati-v-umovax-viini-404867/>

35. Медичний туризм: переваги, ризики та перспективи розвитку в Україні. (n.d.). Retrieved from <https://myheal.com.ua/uk/news/medichnii-turizm-perevagy-riziki-ta-perspektyvy-rozvytku-v-ukrayini>

36. Облік інформації та фінансування реабілітації. (n.d.). Retrieved from <https://ukc.gov.ua/knowdledge/oblik-informatsiyi-ta-finansuvannya-reabilitatsiyi/>

37. Офіційний сайт Державної служби статистики України, 2023. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

38. Ринок готелів в Україні: виручка операторів збільшилась на 26% після обвалу 2022 року. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/rynok-gostinic-v-ukraine-vyruchka-operatorov-velichilas-na-26-posle-obvala-2022-goda>

39. Результати дослідження «Огляд готельного ринку України 2024». URL: <https://ribashotelsgroup.ua/blog/rezulytati-issledovaniya-obzor-gostinichnogo-rinka-ukraini-2024/>

40. Стратегічна Дорожня карта «Відновлення малого та середнього бізнесу у секторі туризму та гостинності в 2023–2033 роках». (n.d.). Retrieved from <https://nto.ua/assets/files/ntou-library-small-and-medium-sized-businesses-recovery.pdf>

41. Статистика роботи готелів України у літній сезон 2023. URL: <https://ocinka.in.ua/statystyka-roboty-hoteliv-ukrayiny-u-litniy-sezon-2023/>
42. Чорний О. Ласкаво просимо: чому готельєри полюбили домашніх улюбленців. Як змінювався ринок гостинності та до чого це призвело. URL: <https://mind.ua/openmind/20276280-laskavo-prosimo-chomu-goteleri-polyubili-domashnih-ulyublenciv>
43. Чуєва І.О. Вплив світового ринку готельно-ресторанних послуг на міжнародний туристичний бізнес. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2219/2140>
44. Як пройшов літній сезон 2024 в українських готелях. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2024/09/20/719575/>
45. Bailyk, I.M., Pysarevskyi I.M. (2015). Orhanizatsiia hotelnoho hospodarstva [Organization of the hotel industry] Kharkiv: XNUMX named after O. M. Beketova, 329 P. [in Ukrainian].
46. Danylenko-Kulchytska, V. A. (2022). Vplyv viiny na hotelno-restoranni biznes Ukrainy. [Impact of the war on the hotel and restaurant business of Ukraine]. Industriia turyzmu i hostynnosti v Tsentralnii ta Skhidnii Yevropi – Tourism and hospitality industry in Central and Eastern Europe, (6), 19-23. DOI: <https://doi.org/10.32782/tourismhospcee-6-3> [in Ukrainian].
47. Kushniruk, H. V., & Dorosh, Yu. S. (2022). Pozytsionuvannia brendiv mizhnarodnykh hotelnykh merezh na rynku hostynnosti Ukrainy. [Positioning of brands of international hotel networks on the hospitality market of Ukraine].
48. Industriia turyzmu i hostynnosti v Tsentralnii ta Skhidnii Yevropi – The tourism and hospitality industry in Central and Eastern Europe, (7), 16-23. <https://doi.org/10.32782/tourismhospcee-7-2> [in Ukrainian].
49. Kolesnichenko, O. (13.06.2023). Kil'kist hostei u piatyzirkovykh hoteliakh zrostaie popry viinu. Chomu? [The number of guests in five-star hotels is growing despite the war. Why?]. <https://www.epravda.com.ua>. Retrieved from <http://surl.li/igamq> [in Ukrainian].
50. Lupashko, A. (06.10.2022). U yakii sytuatsii opynyvsia hotelnyi biznes pid chas viiny [What is the situation of the hotel business during the war].

<https://ribashotelsgroup.ua>. Retrieved from <http://surl.li/pzpcu> [in Ukrainian].

51. Bernthal, R. (08.07.2022). Ukraine Journal: Hotel business in Ukraine during war with Russia. <https://www.travelwritersmagazine.com>. Retrieved from <http://surl.li/pzpdj>.

52. Impact of the Russian offensive in Ukraine on international tourism (n/d). UNWTO Tourism Market Intelligence and Competitiveness Department Issue. <https://www.unwto.org>. Retrieved from <http://surl.li/gsoqz>.

53. Bezruchko, L., Bilous, S., & Fil, M. (2023). Hotelne hospodarstvo Ukrainy v umovakh viiny: suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku. [Hotel industry of Ukraine in war conditions: current state and development prospects].

54. Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society, 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-43> [in Ukrainian].

55. Madzhumdar, O., & Honcharova, K. (15.07.2022). Polovyna hoteliv pislia okupatsii Kyivshchyny ne vidkrylysia. [Half of the hotels did not open after the occupation of Kyiv region]. <https://www.rbc.ua>. Retrieved from <http://surl.li/pzpes> [in Ukrainian].

56. Karbunar, N. (26.08.2023). Zruinovanyi rosiiskoiu raketoiu hotel u Kyievi vidnovleno [The hotel destroyed by a Russian rocket in Kyiv has been restored]. <https://glavcom.ua>. Retrieved from <http://surl.li/pzpfk> [in Ukrainian].

57. Preston, D. (10.05.2022). How is hospitality reacting to the war in Ukraine? <https://www.hospitalityinvestor.com>. Retrieved from <http://surl.li/pzpfm>

58. 12. Derzhavne ahenstvo rozvytku turyzmu [State Tourism Development Agency] (n/d). Retrieved from <https://www.tourism.gov.ua> [in Ukrainian].

59. Ponad 12 hoteliv postrazhdaly v Ukraini cherez viinu [More than 12 hotels were damaged in Ukraine due to the war] (23.01.2023). <https://interfax.com.ua>. Retrieved from <http://surl.li/pzphb> [in Ukrainian].

60. Ukrainian hotels located in war zones ask the world for support and launch the action «Visit Ukraine in the Future». URL: <https://visitukraine.today/blog/214/ukrainian-hotels-located-in-war-zones-ask-the-world-for-supportand-launch-the-action-visit-ukraine-in-the-future>

61. Victorino, L., Verma, R., Plaschka, G. & Dev, C. Service innovation and

customer choices in the hospitality industry. *Managing Service Quality: An International Journal*, 2015. 15(6). C. 555–576.